

MET ANDERE OGEN

Met andere ogen: een nieuw perspectief op hedendaagse Orthodoxie

In samenwerking met het Institute for the Academic Study of Eastern Christianity (INaSEC, Vrije Universiteit, Amsterdam) organiseert het Ikonenmuseum Kampen een dubbele tentoonstelling met ikonen van de Servische theoloog, muzikant en ikonenschilder Borislav Prodanovic, en met foto's van de Britse fotografe Sandra Reddin. Beide kunstenaars zijn betrokken bij het programma van INaSEC, dat wordt geleid door de in Kampen woonachtige theologe dr. K. Tolstaja.

De tentoonstelling brengt twee verschillende 'traditionele' vormen van Oosterse Orthodoxie in beeld die de religieuze heropleving na de val van de Sovjet-Unie weerspiegelen.

Foto's

Sinds de val van het communistisch regime kent bedevaart in Rusland een enorme (her)opleving. Honderden lokale en regionale pelgrimsroutes, die in de Sovjettijd verboden terrein waren, worden in ere hersteld. Daarbij gaan traditionele en hedendaagse elementen samen. Honderduizenden mensen uit alle lagen van de bevolking nemen deel aan de bedevaarten. Wie zijn de pelgrims, wat is hun drijfveer en motivatie om op bedevaart te gaan?

Met deze vraag heeft de Britse fotografe Sandra Reddin de afgelopen zes jaar meegelopen met meer dan twintig bedevaarten. Zij deed dit samen met dr. Stella Rock, die sinds jaren wetenschappelijk onderzoek verricht naar de heropleving van pelgrimage in post-Sovjet Rusland. De duizenden foto's die Reddin heeft gemaakt documenteren de diversiteit en de menselijke kant van Orthodoxe bedevaarten en processies. Een dergelijk perspectief van 'binnenuit' is uniek en biedt een verfrissende kijk op hedendaagse Orthodoxie. De foto's geven een idealiserend beeld, maar nodigen de bezoeker uit om twee keer te kijken en de menselijke kant van het geloof serieus te nemen.

Ikonen

Waar de foto's door een 'buitenstaander' zijn gemaakt, neemt de Servisch-Orthodoxe ikonenschilder Borislav Prodanovic een aparte positie in binnen zijn traditie. Hij combineert het schilderen van ikonen met het maken van muziek. In beide streeft hij naar een verbinding van de moderne spiritualiteit met traditionele vormen. Als theoloog is Prodanovic geïnteresseerd in het protestantisme, in het bijzonder in feministische theologie, die binnen de Orthodoxie nog nauwelijks weerklank heeft gevonden. Voor Prodanovic is engagement met deze theologie een manier om zijn traditie na het eind van het communistisch regime tegen het licht te houden en nieuwe vormen voor de Orthodoxe spiritualiteit te vinden. Zijn ikonen laten zien dat een balans tussen traditionele vormen en hedendaagse spirituele ervaring mogelijk is. Ze spreken tot de moderne verbeelding, in het bijzonder door hun tederheid en subtiele kleuren. Elementen die vernieuwend zijn. Juist dit vernieuwende verleent een tijdsoverstijgende dimensie aan zijn niet volledig

traditionele ikonen en maakt hen tot ware 'vensters tot de eeuwigheid', een kwaliteit die door de grote ikonenschilders uit alle tradities werd nagestreefd.

De tentoonstelling bestaat uit twintig foto's en vijftien ikonen. Deze zullen worden geëxposeerd in de ruimtes van de Timmertoren. Voor het Ikonenmuseum is dit een bijzondere gelegenheid tot verbreding en verdieping van de lopende reeks speciale exposities.

De opening vindt plaats op 16 december 2017. Er is nog geen einddatum, dus volop gelegenheid om de expositie te gaan zien.

Evelien Jalving

Beste vrienden van het Ikonenmuseum,

Graag wil ik mijzelf even kort voorstellen. Ik ben geboren en getogen in Kampen en sinds september 2015 ben ik als vrijwilliger werkzaam bij het Ikonenmuseum. Tijdens mijn studie Kunstgeschiedenis aan de UVA voelde ik mij al vooral aangetrokken tot de religieuze kunst. Het werken in het museum sluit hier mooi op aan. Afgelopen twee jaar heb ik, met veel plezier kennis mogen maken met dit prachtige museum en iedereen die met hart en ziel betrokken is. Ik ben dankbaar voor de kansen die ik heb gekregen binnen het museum.

Zo heb ik afgelopen jaar de cursus Interne Cultuur Coördinator, bij het Rijnbrink College, mogen afronden. Ik ben blij dat ik sinds oktober uitbreiding van uren heb en het bestuur het vertrouwen in mij heeft om de functie van directeur te vervullen. Ik kijk er naar uit om ook op andere vlakken mijn bijdrage te kunnen gaan leveren. Ik hoop dat ik door mijn inzet, kennis en creativiteit mee kan bouwen aan een bloeiende toekomst voor het Ikonenmuseum. Buiten mijn werk in het museum ben ik vooral druk met mijn 3 prachtige kinderen. Heeft u ideeën, vragen en of suggesties: ik hoor graag van u. Mijn werkdagen zijn dinsdag, donderdag en vrijdag.

Vriendelijke groet,

Evelien Jalving- van 't Veen
e.jalving@ikonmuseumkampen.nl

MEDEDELINGEN

Overlijden

Op 16 juni 2017 overleed Theodorus Frans Johan Tromp toch nog vrij plotseling tijdens een vakantie in zijn geliefde Bergen aan Zee. De begrafenis heeft in besloten kring plaats gevonden op de R.K. Begraafplaats te Sneek. Dick Tromp is 70 jaar geworden. Hij was een betrokken vice-voorzitter binnen ons bestuur van de Vereniging 'Vrienden van het Ikonenmuseum'. Wij zijn dankbaar voor hetgeen hij deed voor de Vereniging en het museum.

Algemene Leden Vergadering

De volgende Algemene Leden Vergadering zal worden gehouden op: **zaterdag 21 april 2018.**

Natuurlijk krijgt u te zijner tijd de details en uitnodiging toegestuurd, maar wellicht is het handig nu reeds de datum te noteren.

De aanvangstijd is circa 13.00 uur

Evenals in april 2017 zal de Ledenvergadering gekoppeld worden aan een activiteit, die verzorgd wordt door Boulevard Magenta, School voor Ambacht & Kunst, uit Laag-Soeren.

Boulevard Magenta

Boulevard Magenta geeft het gratis digitale tijdschrift "Gabriël" uit. Dit tijdschrift voor iconenschilders verschijnt maandelijks.

Uw belangstelling voor het ontvangen van "Gabriël" kunt u laten weten via het mailadres info@boulevardmagenta.nl. Alle activiteiten van de school vindt u op de website <http://boulevardmagenta.nl>.

Mini-documentaire over Ikonenmuseum.

Afgelopen zomer kwam Museum TV naar het Ikonenmuseum om opnames te maken voor de mini-documentaire. Museum TV is een digitaal platform waarop u kleine documentaires van musea door heel Nederland kunt zien. In de mini-documentaire over het Ikonenmuseum in Kampen vertelt conservator Liesbeth van Es meer over de collectie van het museum.

Ga naar www.museumtv.nl/ikonmuseum om het resultaat te bekijken. U kunt zich gratis registreren op www.museumtv.nl en ook alle andere video's van musea in den lande bezien.

Rectificatie

In Nieuwsbrief 23 van het voorjaar 2017 wordt verhaald over Sergej van Radonesj en de verschijning van de Moeder Gods aan deze patroonheilige. In de tekst staat vermeld dat de Moeder Gods verschijnt 'met aan haar zijde de apostelen Petrus en Paulus'. Dit is onjuist. Op de bijzondere

Colofon

De Nieuwsbrief is het contactorgaan van de Vereniging 'Vrienden van het Ikonenmuseum' te Kampen en verschijnt minimaal tweemaal per jaar. Leden, donateurs en sponsors ontvangen de Nieuwsbrief gratis en hebben gratis toegang tot het Ikonenmuseum.

Redactie

Aly Brug, (alybrug@hetnet.nl), Rob Hoekstra (rhoekstra271@gmail.com) en Cees Sanders (eindredacteur), (casanders1947@gmail.com)

Aan deze editie van de nieuwsbrief werkten mee:

Aly Brug, Rob Hoekstra, Evelien Jalving en Cees Sanders.

Redactieadres

Per e-mail: casanders1947@gmail.com
Per post: Bonairelaan 76, 3818 BZ Amersfoort
of p/a Ikonenmuseum Nieuwsbrief,
Buiten Nieuwstraat 2, 8261 AV Kampen.

Bij de voorkant

MOEDER GODS VAN KYKKOS

Volgens de overlevering zou de eerste ikoon van het type Kikkskaja-Milostivaja door de evangelist Lucas geschilderd zijn. Kenmerkend is dat het Christuskind op de rechterarm van de Moeder Gods zit en de wang tegen het gelaat van zijn Moeder heeft aangedrukt, terwijl de blik is afgewend. De Moeder Gods houdt met haar linkerhand de onderarm van het Kind vast. De ontblote beentjes van het Christuskind zijn een voorverwijzing naar het lijden van Christus.

Het Kind toont een geopende schriftrol, meestal met een tekstgedeelte uit Lucas 4, 18: "De Geest van de Heer rust op mij, want hij heeft mij gezalfd. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft hij mij gezonden, om aan blinden het herstel van hun zicht, om onderdrukten hun vrijheid te geven." of uit Jesaja 61, 1: "De geest van God, de Heer, rust op mij, want de Heer heeft mij gezalfd. Om aan verslagen harten hoop te bieden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan geketenden hun bevrijding."

De ikoon heeft haar naam te danken aan de verblijfplaats in het Kykkos-klooster op het eiland Cyprus. Toen in 1576 de ikoon van een zilveren bekleding werd voorzien, is daarvoor het eerst de naam Kikkotissa in geschreven. Deze naam is in het Slavisch Kikkskaja geworden. Het feest van de Moeder Gods Kikkskaja-Molostivaja wordt op 26 december gevierd.

Moeder Gods van Kykkos;
Kikkskaja-Milostivaja
Rusland, 18e eeuw
33 x 26 cm

ikoon, die bij het artikel is afgebeeld, is te zien dat de apostelen Petrus en Johannes de Moeder Gods vergezellen.

Cees Sanders

Lidmaatschap van de Vereniging

Opgave lidmaatschap via bovengenoemde correspondentieadressen en via de website www.ikonmuseumkampen.nl. Telefoonnummers: 033-7370639 en 038-3858483. Enkel lidmaatschap minimaal 30,00 euro of dubbel lidmaatschap minimaal 40,00 euro per kalenderjaar. IBAN: NL 23 INGB 0664126693 t.n.v. de Vereniging. De bijdrage / contributie is aftrekbaar van de belasting.

Openingstijden van het Ikonenmuseum

Dinsdag- en woensdagmiddag van 13.00 – 17.00 uur en op donderdag, vrijdag en zaterdag van 10.00 – 17.00 uur. Groepsbezoek en rondleidingen op afspraak. Telefoon 038-3858483.

Adres van het Ikonenmuseum

Buiten Nieuwstraat 2, 8261 AV Kampen.
Telefoon: 038-3858483.
E-mail: info@alexanderstichting.nl.
Website: www.ikonmuseumkampen.nl

@Ikonenmuseum

ikonmuseum Kampen

IKONENMUSEUM
KAMPEN

NIEUWSBRIEF

Nr. 24 • Najaar 2017

Contactorgaan van de Vereniging 'Vrienden van het Ikonenmuseum Kampen'

Ontwerp en drukwerkbegeleiding Studio-88 • Buiten Nieuwstraat 132 • Kampen • www.studio-88.nl

Moeder Gods van Kykkos

HET EVANGELIE VAN DE KERSTIKOON

Zoals wellicht bekend is de ikonografie van de geboorte van Christus niet alleen gebaseerd op de canonieke evangeliën, doch veeleer op het zgn. proto-evangelie van Jacobus. Dit is overigens geen evangelie in strikte zin, daar het niet het handelen van Jezus betreft maar datgene wat daaraan voorafging, vandaar het voorvoegsel proto-. Van de geboorte wordt pas verhaald in hoofdstuk 17, terwijl het boek met hoofdstuk 25 abrupt eindigt in een korte epiloog. Het document werd traditioneel toegeschreven aan Jacobus maar is waarschijnlijk pas in de tweede eeuw ontstaan. Het evangelie genoot in de oude kerk grote populariteit en vormde dan ook een inspiratiebron voor de ikonenschilders.

In wat volgt wil ik de lezer laten kennismaken met dit opmerkelijke document om zodoende licht te werpen op die aspecten van de ikonen, waarvan de betekenis voor beschouwers, die het evangelie niet kennen, niet direct inzichtelijk is. Om de loop van het verhaal niet te verstoren, zal ik vrij uitgebreid moeten citeren maar ter wille van de omvang zo nodig de tussenliggende passages parafaseren. Het begin klinkt ons nog bekend in de oren maar aldaar wordt een andere, vreemde weg ingeslagen.

2

17,1 En er werd door keizer Augustus een bevel uitgevaardigd dat allen zich in Bethlehem in Judea moesten laten inschrijven.

17,3 En toen ze halfweg waren zei Maria tegen hem: 'Jozef til me van de ezel, ik krijg het benauwd, want het kind wil naar buiten komen'. Hij tilde haar van de ezel en zei: 'Waar zal ik jou op een onder jouw omstandigheden veilige plaats brengen'. Want het is een onherbergzame streek'

18,1 En hij vond daar een grot en bracht haar naar binnen. Hij liet zijn zoons bij haar achter en ging op zoek naar een Hebreeuwse vroedvrouw in de omgeving van Bethlehem.

Intussen wordt Christus geboren en de gevolgen van deze onverhoedse verstrengeling van eeuwigheid en tijd worden door de doorgaans vrij zwijgzame Jozef vrij lyrisch beschreven. Met enige goede wil zou men dit de kern van het evangelie kunnen noemen.

18,2 En ik, Jozef, liep er rond en liep er niet rond. Ik keek naar de lucht en ik zag, dat die verstart was en ik keek omhoog naar het firmament en zag dat het stilstond en dat de vogels in de lucht niet bewogen. En ik keek naar de grond en zag een schotel staan. Arbeiders lagen met hun handen in de schotel. En zij die bezig waren met kauwen, kauwden niet en zij die paktten, paktten niet en zij die iets naar hun mond brachten, brachten het niet naar hun mond. Maar allen hielden hun blik naar boven gericht. En kijk, er werden schapen voortgedreven en zij kwamen niet vooruit maar bleven staan. De herder hief zijn hand op om ze met zijn staf te slaan maar zijn hand bleef opgeheven. En ik keek naar de stroom van de rivieren ik zag de bokken met hun bekken boven het water zonder te drinken. En plotseling kwam alles weer in beweging'.

Ook daarna blijft Jozef nog even aan het woord:

19,1 'En kijk, er daalde een vrouw van de berg af, die mij zei: 'Man, waar ga je naar toe?' Ik antwoordde: 'Ik zoek een Hebreeuwse vroedvrouw'. Ze vroeg me: 'Ben je uit Israël?' en ik zei haar: 'Ja' en ze vroeg me: 'Wie is het die in een grot een kind krijgt?' Ik zei: 'Mijn verloofde'. Ze vroeg me: 'Is dat dan niet je vrouw?' Ik gaf ten antwoord: 'Het is Maria, die in de tempel van de Heer is opgevoed en die ik door het lot als vrouw gekregen heb. Toch is het mijn vrouw niet, ze is zwanger door de Heilige Geest'. Toen zei de vroedvrouw tegen me: 'Is dat waar?' en Jozef zei: 'Kom maar kijken.' En de vroedvrouw ging met hem mee.

Na deze, zacht gezegd, merkwaardige conversatie, begeeft het tweetal zich naar de grot alwaar de vroedvrouw de maagdelijkheid van de jonge moeder constateert en haar enthousiasme daarover niet onder stoelen of banken steekt. Als zij bij het verlaten van de grot ene

Salomé in de armen loopt en haar het grote nieuws vertelt, stuit zij echter op een muur van scepsis.

19,3 Maar Salomé zei: 'Zo waar de Heer, mijn God, leeft, zo lang ik mijn vinger niet naar binnen heb gebracht om haar toestand te onderzoeken zal ik niet geloven, dat een maagd een kind kan krijgen'. 20,1 En Salomé bracht haar vinger naar binnen om haar toestand te onderzoeken. Ze gaf een gil en riep: 'Wee vanwege mijn slechtheid en ongelooft, want ik heb de levende God verzocht. Kijk mijn hand wordt door het vuur verteerd en valt af'. Zij valt op haar knieën en smeekt God om erbarmen, waarop een engel verschijnt, die haar vraagt het kind aan te raken, waarop zij wordt genezen.

Met het voorgaande zijn in elk geval de grot en de prominente rol van de vrouwen van kerstikoon.¹ verklaard. De overige episodenvinden we terug op kerstikoon.², die natuurlijk helemaal geen ikoon is maar het best beschreven kan worden als een soort collage van 14 ikonen, ingebed in een landschap, dat zo weggelopen lijkt te zijn uit een Middeleeuws getijdenboek.

Het evangelie vervolgt nu met de wijzen uit het Oosten dat dezelfde verhaallijn volgt als het evangelie van Mattheus, tot het moment, waarop Herodes zich opwindt over het bedrog van de wijzen en besluit de kinderen van twee jaar en jonger van Bethlehem te doen doden.

Het proto-evangelie vervolgt dan:

22,2 Toen Maria hoorde, dat de kinderen werden gedood, schrok ze. Ze nam het kind, wikkelde het in doeken en legde het in de etensbak van de ossen. 3 Toen Elisabeth hoorde dat ook Johannes werd gezocht nam ze hem mee naar het gebergte.

Daar vindt ze onderdak in een grot, die zich op wonderbaarlijke wijze in de bergwand opent. Het tafereeltje midden-rechts toont het moment waarop Elisabeth de boodschap krijgt, waarbij ze ook nog een gediensig meegenomen brood als proviand in ontvangst mag nemen. Intussen wordt Zacharias door soldaten van Herodes onder druk gezet de schuilplaats te verraden. Hij houdt vol van niets te weten, omdat hij steeds in de tempel was. Herodes neemt hiermee geen genoegen en stuurt nogmaals soldaten.

23,3: Toen antwoordde Zacharias: 'Ik ben een martelaar van God. Vergiet mijn bloed. Maar mijn geest zal de Heer tot zich nemen want je vergiet onschuldig bloed in de voorhof van de tempel van de Heer'. En in de morgenstond werd Zacharias vermoord.

Dit laatste zien we weergegeven in het tafereel rechtsonder. Het evangelie eindigt met de benoeming van Simeon (dezelfde als die wij kennen uit het Lucas-evangelie) en de epiloog in hoofdstuk 25, dat uit slechts 2 verzen bestaat:

EXPOSITIE SCHENKINGEN

In 2005 is door de Alexander Stichting voor Russische kunst het Ikonenmuseum in Kampen geïnitieerd. Een van de maatschappelijk doelstellingen van de stichting is om collecties te behouden voor versplintering en of verlies. In de tijd dat het museum bestaat zijn er diverse collecties geschonken; ikonen uit verschillende regio's, metalen reisikonen en lakdozen. In de komende expositie willen we aandacht geven aan de kleine en grote verzamelaars die ikonen hebben geschonken of in bruikleen hebben gegeven. Wat waren de drijfveren om te gaan verzamelen? Is er een grote lijn in de verzameling? Wat was het eerste object en waarom werd het gekocht? We laten de collecties als geheel zien, waarbij de aandacht niet uitgaat naar de iconografieën of de diverse thema's, maar juist naar de eenheid van de collectie en de personen erachter. **Opening op zaterdag 3 februari 2018.** U krijgt hiervoor een aparte uitnodiging.

25,1: Maar ik, Jacobus, die die geschiedenis in Jeruzalem heb opgeschreven, trok me in de woestijn terug toen er in Jeruzalem bij de dood van Herodes groot tumult was ontstaan tot de rust was weergekeerd en ik loofde God de Heer, die me wijsheid had gegeven om deze geschiedenis op te schrijven. 2: De genade zal zijn met hen, die onze Heer Jezus Christus vrezen, aan wie de luister tot in de eeuwen der eeuwen. Amen

Overigens: voor wie zich afvraagt waar het tafereeltje, links-midden naar verwijst, het is getuige het bijschrift het geween van de moeders van Bethlehem, dat volgens Mattheus in Rama wordt gehoord.

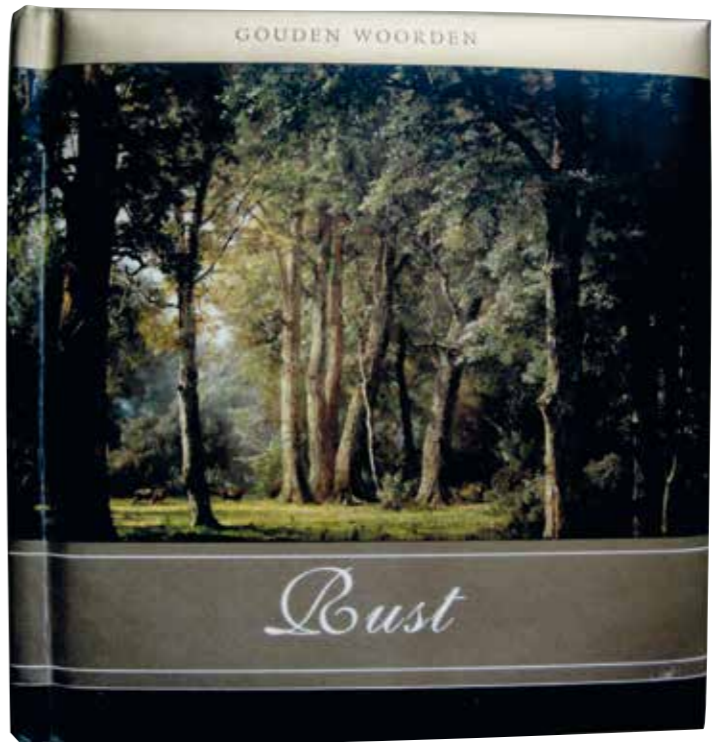
Rob Hoekstra

Foto's: Tamara Mollema

Bron: A.F.J. Klijn
Apocriefen van het Nieuwe Testament
Kampen, 2006

RUST

Het boekje is klein van formaat, maar de inhoud is rijk. Het ligt naast een engel en als de zon schijnt fonkelen de goud-op-snee bladzijden. 'Rust' staat er in sierlijke letters op de brede goudkleurige baan op de voorzijde. Op de smalle goudkleurige strook bovenaan staat 'Gouden Woorden.' De ruimte tussen de brede baan en de smalle baan toont een sfeervolle plek in een bos, laat zonlicht zorgt voor die bijzondere gloed die af en toe te zien is na een flinke regenbui.

Uitgeverij BZZTöH te Den Haag gaf het boek in 2007 uit en Pieter Cramer stelde het samen. Rust is de verbinding tussen citaten, wijsheden, versregels en stukjes proza. Het boek telt 416 bladzijden. Op een kille voorjaarsdag snuffelde ik tussen de boeken in de 'Jan Post Hal' te Kampen. Een prachtig nieuw gebouw, dat de toen al bejaarde Jan Post liet bouwen voor allerhande gebruikte goederen. Het was een soort kringloopwinkel maar dan wel één met een paar sterren. 'Helpende Handen', zo is de naam. Gepassioneerd als hij was heeft hij vele jaren spullen verzameld en verkocht ten gunste van allerlei projecten in Roemenië. Een paar jaar geleden overleed hij. Ik wandelde langs de stellingen met vaak nog gloednieuwe boeken die voor een klein prijsje verkocht werden.

3

De boeken waren kundig geschikt en net toen ik me naar de afdeling Poëzie wilde begeven, werd mijn aandacht getrokken door een medewerkster die heel gericht boeken uit de rekken haalde en de vrijgekomen plekken sopte; de boeken verdwenen in een groene container. We vroegen de medewerkster wat hiervan de bedoeling was. 'Weet u, we krijgen zoveel aanbod dat we het nauwelijks nog kunnen uitstellen. Elk boek is voorzien van een bepaalde sticker waaraan we kunnen zien hoe lang het in de verkoop is. Bij langer dan drie maanden wordt het boek verwijderd.' Ze zuchtte en we begrepen elkaar als boeken vrienden.

Bovenop de stapel 'ongelukkigen' zag ik nog net een boek dat ik jaren geleden las. Een kind verdween, werd verkracht en vermoord. Het maakte dat ik geruime tijd onrustig ons viertal in de gaten hield. Bij de afdeling Poëzie werd mijn aandacht getrokken door een fraai uitgevoerd boek. Het voelde goed om de zacht verende kaft in handen te hebben, de inhoud was zo mogelijk nog mooier. Het kostte twee Euro, ik twijfelde vanwege de boekenvoorraad thuis. Legde het terug, pakte het opnieuw en even later rekende ik af met de baliejuif. 'Rust' en ik sloten meteen vriendschap. Bekende en onbekende personen schreven wat ze onder rust en stilte verstonden en wat er met hen gebeurde. Zo schreef Boris Pasternak: 'Stilte, jij bent het mooiste wat ik ooit gehoord heb.' Sören Kierkegaard ging nog verder met zijn beleving: 'Ik ontdekte dat ik minder en minder te zeggen had, tot ik uiteindelijk stil werd en begon te luisteren. En in die stilte hoorde ik de stem van God.' Dat gevoel kan een mens overkomen op een late zomeravond wanneer het donker valt, de bloemen nog wat nageuren en de stilte behoedzaam nadert. Maar o wee, Ludwig Wittgenstein steekt een waarschuwend vingertje op over rust. 'Op je lauweren rusten is net zo gevaarlijk als uitrusten tijdens een wandeling in de sneeuw. Je dut in en sterft in je slaap.'

Soms laat ik bezoek het boek op een willekeurige plek openslaan in de hoop dat het een goed citaat voor hen is. Soms is er een giechel, soms is er teleurstelling, soms ook ontroering. Bij het snuffelen in de Jan Post Hal ontdekte ik 'Gouden Woorden', dat gaf mij gouden momenten...

Aly Brug
www.overbrugd.blogspot.com

(eerder verschenen in Christelijk Weekblad)